

Vergaderjaar 2009–2010

29 355

Gelijke behandeling voor mensen met een handicap of een chronische ziekte

24 170

Gehandicaptenbeleid

B

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 19 mei 2010

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport/Jeugd en Gezin¹ is, na kennisneming van de brief van 9 februari 2010 van de staatssecretaris van VWS, inzake het aan beide Kamers der Staten-Generaal voorgehangen ontwerpbesluit houdende regels betreffende de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en de daartoe te verrichten aanpassingen, van mening dat de vragen uit de eerdere brief van 2 december 2009 (kenmerk: 145272.01u) zowel onvolledig als niet overtuigend zijn beantwoord.

Naar aanleiding daarvan heeft de commissie de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 2 maart 2010 een brief gestuurd met aanvullende vragen.

De minister heeft op 17 mei 2010 gereageerd.

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport /Jeugd en Gezin,
Warmolt de Boer

¹ Samenstelling:

Werner (CDA), Van den Berg (SGP), Dupuis (VVD), vicevoorzitter, Rosenthal (VVD), Swenker (VVD), Tan (PvdA), Van de Beeten (CDA), Slagter-Roukema (SP), voorzitter, Linthorst (PvdA), Biermans (VVD), Puffers (PvdA), Hamel (PvdA), Engels (D66), Thissen (GL), Goyert (CDA), Peters (SP), Quik-Schuijt (SP), Huijbregts-Schiedon (VVD), Laurier (GL), Ten Horn (SP), Meurs (PvdA), Leunissen (CDA), De Vries-Leggedoor (CDA), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Lagerwerf-Vergunst (CU), Yildirim (Fractie-Yildirim), Flierman (CDA) en Benedictus (CDA).

BRIEF AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Den Haag, 2 maart 2010

Na kennisneming van bovengenoemde brief van 9 februari 2010 van de staatssecretaris van VWS, mevrouw Bussemaker, inzake het aan beide Kamers der Staten-Generaal voorgehangen ontwerpbesluit houdende regels betreffende de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en de daartoe te verrichten aanpassingen zijn de fracties van de PvdA, de SP, de SGP (mede namens de fractie van de ChristenUnie) en de fractie van Groenlinks van mening dat de vragen uit de eerdere brief van 2 december 2009 (kenmerk: 145272.01u) zowel onvolledig als niet overtuigend zijn beantwoord.

In verband daarmee verzoeken deze fracties u de destijds door deze fracties geformuleerde vragen voorafgaande aan voorlegging van het ontwerpbesluit voor advies aan de Raad van State nogmaals te bezien met inachtneming van onderstaande uitgangspunten. Tevens verzoeken zij u om een zorgvuldige reactie op de hierna opgenomen (aanvullende) vragen.

De fracties van de PvdA, de SP, de SGP (mede namens de fractie van de ChristenUnie) en de fractie van Groenlinks geven er de voorkeur aan de regelgeving inzake de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een handicap of chronische ziekte zodanig op te zetten dat de behoeften vanuit de doelgroep centraal staan en niet de wettelijke systematiek, zoals in dit geval de systematiek van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz). Niet alleen verbetering van de rechtsbescherming, zoals door de staatssecretaris terecht opgemerkt in haar brief, is voor betrokkenen belangrijk maar naar de mening van deze fracties vooral de behoefte aan transparante en eenvoudig te hanteren procedures met normen en eisen waaraan door alle partijen betrokken bij het realiseren van de toegankelijkheid van het openbaar en de daarbij behorende Infrastructuur in redelijkheid kan worden voldaan.

De nu gekozen opzet volgens twee beleidssporen is primair gericht op de realisatie van algemene toegankelijkheid van het openbaar vervoer op regionaal en nationaal niveau. Het is een opzet met enerzijds de sectorale (Europese) regelgeving en anderzijds het regelgevingscomplex van de Wgbh/cz; een opzet die in hoofdzaak geënt is op de structuur van de overheidsorganisatie en op de min of meer toevallige taakverdeling tussen (markt)partijen. Door deze opzet worden gehandicapten en chronisch zieken geconfronteerd met een gefragmenteerde aanpak per (overheids)taak of per verantwoordelijke instantie, terwijl zij juist behoefte hebben aan een opzet van de regelgeving die de positie van de doelgroep als vertrekpunt kiest. Idealiter zou dat moeten leiden tot regelgeving die uitgaat van een individuele keten benadering, waardoor een gehandicapte of een chronisch zieke slechts op eenvoudige wijze een initieel verzoek hoeft te doen, dat vervolgens automatisch leidt tot passende incidentele en/of structurele vervolgacties bij alle relevante partijen die een taak vervullen bij de realisering van toegankelijk(e) openbaar vervoer(trajecten).

Gelet op het bovenstaande verzoeken de genoemde fracties u toe te lichten waarom het tweede beleidsspoor – een spoor dat op zich waardevolle elementen bevat, zoals verbetering van de rechtsbescherming – is gericht op verbetering van de algemene toegankelijkheid van het openbaar vervoer, terwijl gehandicapten en de chronisch zieken veelal behoefte hebben aan een instrumentarium voor ook concrete

maatwerkoplossingen in de directe woon- en werkomgeving. Ten slotte verzoeken deze fracties u in het licht van het voorgaande nogmaals te reageren op de vraagpunten in de brief van 2 december 2009.

De leden van genoemde fracties vragen u op deze brief te reageren voorafgaand aan de voorlegging van het ontwerpbesluit aan de Raad van State. Zij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport/Jeugd en Gezin,
T. M. Slagter-Roukema

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 mei 2010

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw brief van 2 maart 2010 (kenmerk 145272.02u) waarin de fracties van de PvdA, de SP, de SGP (mede namens de CU) en Groen Links vragen om de in uw brief van 2 december 2009 (kenmerk 145272.01u) gestelde vragen nogmaals te bezien en om op de (aanvullende) vragen te reageren.

Voor de helderheid noem ik de vragen over het Besluit toegankelijkheid openbaar vervoer (hierna: Besluit TOV) uit uw brief van 2 december 2009. In de eerste plaats heeft uw Kamer gevraagd waarom gekozen is om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een handicap of chronische ziekte te regelen op de wijze zoals dit in het Besluit TOV is verwoord. In de tweede plaats is gevraagd of het opleggen van een verplichting voor een toegankelijk openbaar vervoer aan gemeentelijke en provinciale besturen niet een effectievere weg is, die met minder regelgeving gepaard kan gaan. Tenslotte heeft uw Kamer gevraagd of het voor gehandicapten en chronisch zieken niet duidelijker is als de verplichting wordt neergelegd bij stadsregio's en provinciaal bestuur en of hiermee het beoogde doel van een toegankelijker openbaar vervoer niet meer is gediend.

In de aanvullende vraag in uw brief van 2 maart 2010 vraagt uw Kamer toe te lichten waarom het tweede beleidsspoor op verbetering van de algemene toegankelijkheid van het openbaar vervoer gericht is, terwijl gehandicapten en de chronisch zieken veelal behoefte hebben aan een instrumentarium voor ook concrete maatwerkoplossingen in de directe woon- en werkomgeving.

De zienswijze van de genoemde fracties is, ook na de toelichting in uw brief van 2 maart 2010, als volgt begrepen. Uw Kamer heeft enerzijds vragen bij de keuze van een Algemene Maatregel van Bestuur op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (hierna: Wgbh/cz) om algemene toegankelijkheid van het openbaar vervoer te regelen. Anderzijds heeft uw Kamer de vraag of de algemene toegankelijkheid van het openbaar vervoer niet beter tot stand kan worden gebracht vanuit lokale regelingen en op het individu gerichte oplossingen.

Ik ben verheugd dat uit uw brief spreekt dat uw Kamer hetzelfde doel beoogt als het kabinet, te weten een openbaar vervoer dat zo veel mogelijk toegankelijk is voor mensen met een handicap of chronische ziekte. Uit uw vragen maak ik voorts op dat uw Kamer de toegankelijkheid op lokaal en provinciaal niveau wil vormgeven en dat u daarbij een «individuele ketenbenadering» voorstaat. Het kabinet wil nu juist dat mensen met een handicap of chronische ziekte zo veel mogelijk op voet van gelijkheid met anderen van algemene openbaarvervoersvoorzieningen gebruik kunnen maken. Het openbaar vervoer is een systeem met een aanbodgericht en collectief karakter. Dat wordt gereflecteerd in de verschillende wettelijke en bestuurlijke arrangementen. De bevoegdheden in het openbaar vervoer zijn over een groot aantal partijen verdeeld. In dit geval gaat het om 19 decentrale OV-autoriteiten (12 provincies en 7 stadsregio's), alsmede de rijksoverheid zelf (als opdrachtverlener van NS en Prorail). Voor aanpassingen van lokale en regionale infrastructuur, zoals bushaltes, zijn de 19 decentrale overheden het aanspreekpunt voor de rijksoverheid.

Juist door de keuze van het kabinet om in één Besluit TOV te bepalen hoe de toegankelijkheid van het openbaar vervoer moet verbeteren, wordt een samenhangend geheel van maatregelen verkregen. Ook wordt hierdoor de individuele rechtspositie van mensen met een handicap of chronische ziekte verbeterd. Het is in hun belang dat het kabinet voor deze aanpak heeft gekozen. Voorts wordt in de opzet van het Besluit TOV met generieke aanpassingen van stations, haltes, voertuigen en reisinformatie over een breed terrein effectief vooruitgang geboekt met toegankelijkheid en daarmee met zelfstandig reizen voor mensen met beperkingen. Ik wijs er bovendien op dat het Besluit TOV in artikel 15 van alle betrokken partijen bij het openbaar vervoer eist om tot een bestuurlijke afstemming te komen om aansluitende en eenduidige toegankelijkheid te verwezenlijken. Hiermee wordt de door uw Kamer genoemde «ketenbenadering» beoogd, zij het niet individueel, maar collectief.

De keuze voor de Wgbh/cz als grondslag voor het Besluit TOV vloeit voort uit de motie Passtoors e.a. (Kamerstukken II, 2000/01, 24 170, nr. 68 herdruk). U wijst erop dat gehandicapten en chronisch zieken veelal behoefte hebben aan een instrumentarium voor ook concrete maatwerkoplossingen. Artikel 12 van het Besluit TOV zorgt er voor dat naast de generieke aanpassingen van het OV, ook de individuele positie van mensen met een handicap wordt verbeterd doordat de bejegening van reizigers als doeltreffende aanpassing in individuele situaties wordt geregeld.

Ik vertrouw erop, mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat, hiermee de vragen van de fracties van uw Kamer naar tevredenheid te hebben beantwoord. Met het oog op de geplande inwerkingtreding van het besluit, zal ik het ontwerpbesluit na verloop van twee weken vanaf de dagtekening van deze brief voor advies voorleggen aan de Raad van State.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
A. Klink